

Μαρία Κυδωνιέως Φωστέρη **Στέγη – Εταιρεία Κοινωνικής Υποστήριξης Ανηλίκων και Εφήβων**

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Στις 26 Δεκεμβρίου 2023 έφυγε από τη ζωή η Μαρία Κυδωνιέως Φωστέρη, ιδρύτρια, πρόεδρος και «ψυχή» της Στέγης Ανηλίκων και Εφήβων, η οποία βραβεύτηκε το 2017 από την Ακαδημία Αθηνών. Τον Αύγουστο του 2022, με αφορμή την επικείμενη έκδοση του ημερολογίου του Συνδέσμου Συριανών για το 2023, με θέμα τα φιλανθρωπικά και νοσηλευτικά ιδρύματα της Σύρου, είχαμε μια διεξοδική συζήτηση με την αείμνηστη Μαρία Φωστέρη.

Η Στέγη – Εταιρεία Κοινωνικής Υποστήριξης Ανηλίκων και Εφήβων ιδρύθηκε το 1996, με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων, του Δικαστηρίου Ανηλίκων Σύρου και του εισαγγελέα Εμμανουήλ Ρούσσου Παπαδάκη, από την Μαρία Κυδωνιέως Φωστέρη, επίτιμη διά βίου επιμελήτρια του Υπουργείου Δικαιοσύνης, κοινωνική λειτουργό, σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού και πτυχιούχο Κοινωνικής Ψυχιατρικής.

«Η Στέγη Ανηλίκων και Εφήβων αρχικά ασχολήθηκε με την καταστολή της παιδικής παραβατικότητας και την επανένταξη των παιδιών στην κοινωνία, λειτουργώντας ως Κέντρο Ημέρας. Τέθηκαν υπό την προστασία του 15 παιδιά, τα οποία είχαν βγει από το αναμορφωτήριο, με γονείς προβληματικούς, αλκοολικούς, καθυστερημένους, με ψυχικά προβλήματα. Τριγυρνούσαν στους δρόμους πεινασμένα και λεηλατούσαν για να ζήσουν. Ο Ελληνικός Στρατός υποστήριζε τη δράση της Στέγης Ανηλίκων και καθημερινά την τροφοδοτούσε με φαγητό σε λαμαρίνες. Τα παιδιά ορμούσαν και έτρωγαν το φαγητό μέσα από τις λαμαρίνες, σαν γουρούνια.»

«Εκείνη την εποχή ταξίδευα από νησί σε νησί των Κυκλάδων, για να επισκεφθώ κάποιες φορές ορεινά χωριά και να μιλήσω με συγγενείς και δασκάλους των παιδιών.»

«Σήμερα (Αύγουστος 2023) υποστηρίζονται περίπου 24 παιδιά. Σκοπός πλέον, είναι η πρόληψη της παιδικής παραβατικότητας. Από την εποχή της καραντίνας του covid-19, το φαγητό που προσφέρουμε στα παιδιά αποστέλλεται στο σπίτι τους. Παλιά π.χ. που μια οικογένεια είχε πέντε παιδιά, ερχόντουσαν μόνο τα μεγαλύτερα στη Στέγη για να πάρουν φαγητό και τα μικρότερα ήταν σε μειονεκτική θέση, ενώ τώρα με αυτόν τον τρόπο υποστηρίζονται όλα. Το φαγητό παρέχουν εθελοντές, όπως π.χ. το ψητοπωλείο «Ερμουπολίτικες Γεύσεις», που ό,τι τους περισσεύει σε κρέας, κιμά, σουβλάκια, το προσφέρει στη Στέγη. Κάποιοι προσφέρουν έτοιμο φαγητό. Κάποιος κρεοπώλης προσφέρει ωμό κρέας. Υπάρχουν εθελοντές που το μαγειρεύουν.»

«Επιπλέον τα παιδιά υποστηρίζονται διαδικτυακά στο σπίτι, από εθελόντριες φοιτήτριες, στα μαθήματα του σχολείου. »

«Στο κτίριο της Στέγης δεν μένει κάποιο από τα παιδιά. Το κτίριο βρίσκεται στην οδό Χαρίτων 3, πίσω από τον ΟΤΕ, δίπλα στα «εικοσιτέσσερα σκαλιά». Είναι ενοικιαζόμενο και χρήζει εκτεταμένων επισκευών. Δύο νέοι καθολικοί, από την ενορία της Ευαγγελίστριας, κατ' εντολή του ιερέα του ναού, έρχονται κάθε φθινόπωρο στη Στέγη και κάνουν κάποιες βασικές επισκευές, μερεμέτια και μαστορέματα.»

«Ζούμε με την ευγενή ζητιανιά. Ζητιανεύουμε ευγενικά. Σύνθημα μας: κανένα παιδί στο δρόμο, κανένα παιδί δεν πρέπει να πεινάει! Ο Θεός κάνει συνεχώς θαύματα! Μόλις τα ψυγεία μας αδειάσουν από κρέας, τότε εμφανίζεται ένας δωρητής. Όλα τα κάνουμε δωρεάν! Χωρίς να ξοδεύουμε χρήματα.»

«Μας δίνουν τετράδια, σχολικά, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, για τα παιδιά. Φέτος μας έχουν ήδη δώσει τετράδια για να τα μοιράσουμε.» (Αύγουστος 2023)

«Έχω γίνει γιαγιά, από παιδιά δικά μας. Μια κοπέλα δική μας, παντρεύτηκε και γέννησε. Τη βοηθήσαμε όσο μπορέσαμε στο γάμο της. Από τα πρώτα παιδιά που είχαμε στη Στέγη, καμιά φορά μάς βοηθάνε, τώρα που μεγάλωσαν.»

«Από την αρχή βοηθός και συμπαραστάτης μου ήταν ο σύζυγός μου, Νικόλαος Φωστήρης, οικονομολόγος, διευθυντής του νηματοουργείου Βαρδάκα, αργότερα σύμβουλος επιχειρήσεων. (Απεβίωσε προ εικοσαετίας). Ο γιός μας Εμμανουήλ Φωστήρης είναι πολιτικός μηχανικός, ζει στο Χαλάνδρι και εργάζεται στην τεχνική εταιρεία «ΑΡΧΙΡΟΔΟΝ». Ταξιδεύει στο εξωτερικό, σε έργα, όπως στο Κατάρ και αλλού.»

Σε ερώτησή μας σχετικά με την ηλικία της και τη συνέχιση του έργου της Στέγης, μας είχε απαντήσει: «Είμαι 70 χρονών και κάτι. Είναι δύσκολο να συνεχιστεί το έργο της Στέγης, μετά την αποχώρησή μου».

Σκοποί της Στέγης – Εταιρείας Κοινωνικής Υποστήριξης Ανηλίκων και Εφήβων είναι να στηρίζει τα κοινωνικώς αποκλεισμένα παιδιά και νέους. Συμμετέχουν ψυχολόγος, κοινωνικός λειτουργός, εργοθεραπευτής, παιδαγωγοί, δίκτυο εθελοντών, φοιτητές Ανωτέρων Σχολών Κοινωνικών Επιστημών, εκπαιδευτικοί, κ.α. Έχουν υποστηριχθεί μέχρι σήμερα περισσότερα από 300 παιδιά και νέοι, έως 25 ετών. Εκτός από σίτιση, παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη, περιβαλλοντική, εικαστική εκπαίδευση, επαγγελματικός προσανατολισμός, κ.α.

«Ο δημοτικός σύμβουλος, επί δημαρχίας Δεκαβάλλα και βουλευτής Κυκλάδων με τον ΣΥΡΙΖΑ κ. Αντώνης Συρίγος, συμμετείχε ενεργά στην κατάρτιση του καταστατικού της Στέγης Ανηλίκων. Η Μαρία Φωστήρη με τη σειρά της, λόγω εμπειρίας και γνώσης του νομικού πλαισίου, είχε συμβάλει στη δημιουργία του καταστατικού της «Κιβωτού του Κόσμου». Με ενέργειες της παρέμεινε ανοικτή η

«Βαρδάκειος Επαγγελματική και Νυκτερινή Σχολή Ερμουπόλεως». Οι αείμνηστοι εφημέριοι του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου π. Γρηγόριος Μαραγκός και π. Τιμόθεος Δράγασης υποστήριξαν δυναμικά τη Στέγη Ανηλίκων. Η Στέγη Ανηλίκων εκτός από παιδιά, υποστήριξε και φτωχούς ηλικιωμένους, όπως στο Γηροκομείο της Φιλοπτώχου Εταιρείας Ερμουπόλεως, τις αδελφές Ασημομύτη, κ.α., άνευ εθνικών, θρησκευτικών διακρίσεων. Επίσης η Μαρία Φωστήρη, σε συνεργασία με τον π. Κωνσταντίνο Κοντό, εφημέριο του Ι. Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου, και τη Ντίνα Συκουτρή, κατάρτιζαν τους καταλόγους των χρηζόντων βοήθειας προσώπων, στους οποίους δίνει οικονομική ενίσχυση ο Σύνδεσμος Συριανών, κ.α. Η Στέγη Ανηλίκων διαθέτει πλυντήριο, στεγνωτήριο, ψυγείο. Δυο υπάλληλοι αποτελούν το μισθωτό προσωπικό της Στέγης. Πολλά παιδιά της Στέγης Ανηλίκων ολοκλήρωσαν την εκπαίδευση τους σε ανώτερες και ανώτατες σχολές. Ανάμεσα τους και τρία ορφανά κορίτσια, τα οποία μετά την απώλεια των γονιών τους, υποστηρίχτηκαν στο σπίτι τους, μεγάλωσαν σιγά-σιγά και τελικά έλαβαν ανώτατη εκπαίδευση. Η Στέγη Ανηλίκων αποτελούσε ανέκαθεν πρότυπο Κέντρο Ημέρας και ζωντανό κύτταρο της κοινωνίας της Σύρου, στο οποίο συμμετέχουν πολλοί εθελοντές. Δεχόταν επισκέπτες καθηγητές και φοιτητές από το εξωτερικό, για να γνωρίσουν από κοντά τη δράση του. Όταν η στέγη του ενοικιαζόμενου, από την Ι. Μονή Αγ. Βαρβάρας Κινίου, κτιρίου, παρουσίασε σημαντικές φθορές και το κτίριο έμεινε κλειστό για ένα διάστημα, ο εργολάβος κ. Ρένος Φρέρης το επισκεύασε αφιλοκερδώς. Τον τελευταίο χρόνο το ενοίκιο καταβάλλει η εταιρεία ONEX SYROS SHIPYARDS. Παρόντα στην κηδεία της Μαρίας Φωστήρη ήταν παιδιά της Στέγης Ανηλίκων. Δύο από αυτά σήκωσαν τη σορό της. Το παρών στην κηδεία έδωσε νέα, η οποία θρηνούσε με λυγμούς την απώλεια της «μεγάλης μητέρας». Μετά το αναμορφωτήριο, λόγω κλοπών, είχε καταλήξει στο Κατάστημα Κράτησης Γυναικών Ελεώνα Θήβας. Ύστερα από επιστολή της Μαρίας Φωστήρη, αποφυλακίστηκε και εκτελούσε κοινωνική εργασία ως καθαρίστρια του Δήμου Σύρου-Ερμουπόλεως, μέχρι τη λήξη της ποινής της. Επικήδειους λόγους εκφώνησε η κ. Ντίνα Συκουτρή, ο κ. Εμμανουήλ Φωστήρης και υπάλληλος της Στέγης Ανηλίκων.»

(μαρτυρία κ. Ντίνας Συκουτρή)

Τη Στέγη Ανηλίκων στηρίζει κάθε χρόνο το Ίδρυμα Δημητρίου και Λιλίκας Μωραΐτη, ενίοτε ο Σύνδεσμος Συριανών, καθώς και άλλοι χορηγοί. Κατόπιν της αναδιάρθρωσης του Δ.Σ., με τη συμμετοχή σε αυτό και του Εμμανουήλ Φωστήρη, επιδιώκεται να συνεχιστούν οι δράσεις της Στέγης Ανηλίκων και Εφήβων, που τόσα πολλά έχει προσφέρει στην κοινωνία της Σύρου επί 27 χρόνια.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της μεγάλης ευεργέτιδας των φτωχών Μαρίας Κυδωνιέως Φωστήρη.

